

Simulare Examenul național de bacalaureat 2022
Proba E.c) Istorie

Varianta 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:**

A. „Apelând la cele mai diverse modalități de expresie, umanismul țărilor române ilustrează [...] o tematică distinctă, filozofică, istoriografică și juridică care echilibrează din punct de vedere cantitativ literatura religioasă. Diversitatea genurilor la care aderă autorii (cronici, istorii, jurnale, memorii sau istorii în versuri) și în mod special cultivarea acelor specifice istoriografiei umaniste [...] atestă o evoluție spre istoriografia modernă. Autorii secolului al XVII-lea, Grigore Ureche în *Letopisețul Țării Moldovei*, Miron Costin în *De neamul moldovenilor* și stolnicul Constantin Cantacuzino în *Istoria Țării Românești*, datorită dezvoltării ideilor perioadei precedente, așază istoria românilor pe fundalul originii sale latine. [...] Istoriografia românească exprimă argumentat și la nivelul unei continuități remarcabile, de la Grigore Ureche și Miron Costin la stolnicul Constantin Cantacuzino și principele Moldovei, Dimitrie Cantemir, prin genuri proprii umanismului cu un corespunzător spirit critic, ideile originii comune latine a românilor, unității lor în spațiul Daciei de odinioară, susținute de o activă conștiință de sine.” (M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Dimitrie Cantemir [...] vădea la începutul secolului al XVIII-lea preocupări concordante cu valorile preiluministe. În această sferă de interese a Iluminismului timpuriu se înscrie lucrarea geografică a învățatului principe, *Descriptio Moldaviae*, redactată în spiritul școlii germane de cunoaștere a statelor [...]; aceleași sensibilități culturale îi aparține opera lui Johann Filstich, *Tentamen Historiae Vallachicae*, precum și lucrarea lui Köleséry consacrată mineritului din Transilvania, *Auraria Romano Dacia* (1717). Făcând cunoscute cercurilor științifice realitățile țărilor române, această pleiadă de cărți evidențiază originea latină a românilor, expunând-o unor mai largi cercuri intelectuale europene. Dimitrie Cantemir, animat de ideea emancipării politice a țărilor române, consacră în *Historia Moldo-Valachica* și *Hronicon a vechimii romano-moldo-vlahilor*, pagini semnificative despre latinitatea poporului român și a limbii sale, subliniind ideea apartenenței acestuia la aceeași civilizație [...]. Principele Moldovei continua, la nivelul unei savante argumentații, opțiunile umaniștilor din secolul al XVII-lea, conferind ideii de latinitate o formă doctrinară.” (M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lucrarea scrisă de Constantin Cantacuzino, precizată în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la poporul român. **2 puncte**
3. Menționați statul român și conducătorul acestuia la care se referă atât sursa A, cât și sursa B **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că opțiunile umaniștilor din secolul al XVII-lea sunt continuate în secolul următor **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două proiecte politice elaborate în spațiul românesc în secolul al XVIII-lea **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între legile fundamentale ale României din 1866 și 1923. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**30 puncte****Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:**

„Persoana cea mai importantă de la conducerea Țărilor Române era domnitorul. Puterea sa politică, administrativă și judecătorească era aproape absolută, iar cuvântul său în politica fiscală și economică aproape decisiv. Controla toate pârghiile administrației centrale și provinciale, iar personalul său era direct sau indirect răspunzător față de el. Domnitorul era judecătorul suprem, care audia pricini de orice fel, fie că erau civile sau penale, laice sau ecleziastice, și servea drept curte supremă de apel. Putea să dea sentințe mai aspre sau mai blânde decât cele prevăzute de lege și putea grația sau comuta pedepse după cum dorea. [...] Puține limitări constituționale împiedicau exercitarea acestor prerogative ale domniei. [...] Cea mai importantă limitare venea din [...] Imperiul Otoman. Dreptul asumat de către sultan de a selecta și a mazili domnitorul era probabil cea mai formidabilă și unica stavilă în calea autorității domnești. Sultanul îl trata pe domnitor ca pe un dregător otoman, iar în ierarhia dregătorească otomană, el se afla sub vizirii importanți. Totuși, grecii din Fanar râvneau la tronul Țărilor Române ca o încununare a carierei lor publice, chiar dacă modul în care își realizau ambițiile impunea constrângeri severe în privința libertății lor de acțiune. Pentru a-și păstra funcția, erau nevoiți să intre în grațiile unei armate de dregători otomani. Împrumuturile și diversele favoruri primite de către domnitori îi obligau să [...] adopte măsuri fiscale adesea contrare intereselor lor, ca să nu mai vorbim de bunăstarea țării în care veniseră pentru a o conduce. În orice caz, domnitorii puteau fi maziliți oricând de către sultan, în ciuda limitelor prevăzute de tratatele impuse [otomanilor] de Rusia. În 1786, de pildă, domnitorul Țării Românești, Mihai Șuțu, și domnitorul Moldovei, Alexandru Mavrocordat, au fost maziliți peste noapte, fiind suspecți de lipsă de loialitate.”

(K. Hitchins, Români, 1774 - 1866)**Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:**

1. Numiți marea putere implicată în acțiuni diplomatice cu Imperiul Otoman, precizată în sursa dată **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați instituția politică centrală și o atribuție a reprezentantului ei în domeniul administrației, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la prerogativele din domeniul juridic. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele implicării Imperiului Otoman în organizarea politică a Țărilor Române, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat în deceniul șase al secolului al XIX-lea a contribuit la constituirea statului modern român. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**30 puncte**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea și menționarea a două trăsături ale acesteia;
- prezentarea unei instituții centrale înființate în spațiul românesc, în secolele al XII-lea – al XIV-lea;
- menționarea a două fapte istorice referitoare la situația Moldovei în secolul al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la modificarea statutului politic al Transilvaniei în secolele al XVI-lea- al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și **utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.